II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 21 februari 1996

om stöd som den franska regeringen beviljat företaget Cellulose du Rhône et de l'Aquitaine (CDRA)

(Endast den franska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(96/364/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 93.2 första stycket i detta,

med beaktande av EES-avtalet, särskilt artikel 62.1 a i detta,

efter att i enlighet med bestämmelserna i ovan angivna artiklar ha berett berörda parter tillfälle att framföra synpunkter och med beaktande av dessa, och

med beaktande av följande:

I

Företaget Cellulose du Rhône et de l'Aquitaine (CDRA) är till 99,9 % filial till koncernen La Rochette vars två huvudsakliga verksamhetsinriktningar är trä och pappersmassa respektive emballage. Företagsgruppen, som idag sysselsätter ca 3 000 personer, hade en vinst före skatt på 783 miljoner franska franc 1989 och på 345 miljoner franska franc 1990. År 1991 hade koncernen förluster på 45 miljoner franska franc, 1992 på 431 miljoner franska franc, 1993 på 634 miljoner franska franc och 1994 på 144 miljoner franska franc. Dessa förluster kan i sin helhet hänföras till divisionen för trä och pappersmassa i vilken CDRA ingår.

CDRA omfattar två enheter för produktion av blekt kraftpappersmassa i södra Frankrike:

— Fabriken i Saint-Gaudens (Haute-Garonne) med en produktionskapacitet på 320 000 per år och 350 anställda.

— Fabriken i Tarascon (Bouches-du-Rhône) med en produktionskapacitet på 280 000 ton per år och 300 anställda.

Trots ett ambitiöst moderniseringsprogram hade CDRA 1992 en omsättning på 1 181 miljoner franska franc, motsvarande en begränsad produktion på 456 000 ton (76 % av kapaciteten) på grund av minskad efterfrågan. År 1993 sjönk produktionen ytterligare till 408 100 ton, vilket motsvarar en omsättning på 1 105 miljoner franska franc; CDRA uppvisade en förlust på 600 miljoner franska franc 1993.

I oktober 1993 beslutades en finansiell omstrukturering som inbegrep stöd från aktieägarna, de finansierande bankerna och den franska regeringen.

II

I oktober 1993 fick kommissionen genom pressen veta att beslut om finansiellt stöd till CDRA hade fattats och begärde i en skrivelse av den 20 oktober 1993 att bli informerad om dessa åtgärder för att kunna bedöma dem mot bakgrund av artiklarna 92 och 93 i fördraget.

Frankrike svarade i en skrivelse av den 9 november 1993, och i en skrivelse av den 17 januari 1994 svarade Frankrike på vissa av de frågor som kommissionen ställt i en skrivelse av den 21 december 1993.

Frankrike beskrev krissituationen på marknaden för pappersmassa som berört samtliga pappersmassaproducenters framtid, särskilt CDRA. Följaktligen hade en finansiell omstrukturering beslutats i oktober 1993. I samband därmed hade Frankrike åtagit sig att lägga om de statliga lånen och att tillföra nya medel.

Genom Caisse française de développement industriel (CFDI) tillförde den franska staten CDRA medel i form av sex lån på medellång och lång löptid, vars restvärde i kapital den 30 juni 1993 uppgick till 430,3 miljoner franska franc, vartill kom uppskjuten ränta på 136 miljoner franska franc samma dag.

Efter en första granskning av omstruktureringen med hänsyn till övriga fordringsägares och aktieägarnas ansträngningar noterade kommissionen att samtliga statliga fordringar via CFDI skulle ha gått förlorade om CDRA hade ombildats juridiskt. Bankerna skulle för sin del ha förlorat ca 80 % av sina fordringar. De största fordringsägarnas avtal gjorde det möjligt för dem att återkräva en större andel av sina fordringar än genom en juridisk ombildning av bolaget. Med hänsyn till att statens överlåtelser inte överskred bankernas beslutade kommissionen att ändringen av befintliga lån inom ramen för fordringsägarnas avtal av oktober 1993 liksom det samtidiga beviljandet av ett kompletterande lån inte utgjorde något stöd.

Kommissionen noterade dock att de sex lån som CFDI tidigare beviljat CDRA med statliga garantier utgjorde statligt stöd. Ett lån på 300 miljoner franska franc som beviljats 1978, ett på 60 miljoner franska franc 1981 och tre lån på sammanlagt 199,5 miljoner franska franc som beviljats 1982 överskred de trösklar för anmälan som är tillämpliga på Ekonomiska och sociala fondens (ESF) lån och föregicks inte av en anmälan till kommissionen i enlighet med kraven i artikel 93.3 i fördraget.

Kommissionen noterade också att summan 430,3 miljoner franska franc vida översteg det restbelopp på 258 miljoner franska franc som skulle ha förfallit den 30 juni 1993 enligt den återbetalningsplan som fastställdes vid tidpunkten för beviljandet av de berörda lånen. Av detta drog kommissionen slutsatsen att bestämmelserna för dessa lån hade ändrats till förmån för CDRA, även detta utan föregående anmälan till kommissionen.

Kommissionen har också beaktat att Frankrike vid den ovan nämnda omstruktureringen hade beslutat att bevilja CDRA ett bidrag på 100 miljoner franska franc varav 50 miljoner franska franc skulle utbetalas 1993 och återstoden 1994, ett bidrag som enligt de uppgifter kommissionen fått var avsett att förbättra tillgången på trä samt miljöskydd. Detta bidrag anmäldes inte heller till kommissionen.

Efter en första granskning enligt artikel 92 i fördraget drog kommissionen slutsatsen att det berörda stödet är av den arten att det snedvrider konkurrensen och påverkar handelsutbytet i den mening som avses i artikel 92.1 i fördraget och artikel 61.1 i EES-avtalet. I detta skede ställde sig kommissionen tveksam till möjligheten att tillämpa ett av undantagen i fråga om det berörda stödets oförenlighet med den gemensamma marknaden och beslutade att inleda det förfarande som avses i artikel 93.2 i fördraget.

I en skrivelse av den 5 april 1994 uppmanade kommissionen Frankrike att lämna synpunkter.

III

Inom ramen för förfarandet lämnade Frankrike inledningsvis sina synpunkter i skrivelser av den 11 maj och den 12 oktober 1994. På begäran av kommissionen framförde Frankrike dessutom vissa förtydliganden vid ett bilateralt möte den 3 maj 1995 och i en skrivelse av den 14 september 1995.

Frankrike hävdade att det vad gäller CDRA:s marknadsnisch förekommer föga konkurrens inom gemenskapen och att de olika åtgärderna från fransk sida inte torde snedvrida konkurrensen. Vad gäller bidraget på 100 miljoner franska franc underströk Frankrike att detta varit ett schablonbidrag som endast kan bedömas inom ramen för det övergripande programmet för CDRA:s omstrukturering. Trots detta har Frankrike lämnat uppgifter om en rad investeringar i miljöskydd och investeringar avsedda att förbättra tillgången på trä som finansierats med hjälp av detta bidrag. Vad gäller det beviljande av fem lån som förfarandet avser liksom de därpå följande ändringarna av dessa har Frankrike lämnat uppgifter för att berättiga detta liksom uppgifter som gör det möjligt att beräkna beloppet av motsvarande stöd.

Efter offentliggörandet av kommissionens skrivelse av den 5 april 1994 i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* [1] fick kommissionen synpunkter från ett tyskt företag som producerar pappersmassa. Dessa synpunkter överlämnades i skrivelse av den 27 september 1994 till Frankrike som uppmanades att avge eventuella kommentarer. Kommentarerna gavs i den skrivelse av den 12 oktober som nämnts ovan.

[1] EGT nr C 206, 26.7.1994, s. 7.

IV

Det bidrag på 100 miljoner franska franc som 1993 beviljades CDRA utgör ett stöd till företaget eftersom detta därigenom fått möjlighet att genom statliga medel befrias från en del av de investeringskostnader som företaget normalt bort bära självt.

Även de lån som CFDI med statliga garantier beviljat enligt ESF utgör stöd. Kommissionen angav sin ståndpunkt i denna fråga 1972 och 1973 (1) och konstaterade att ESF-lån beviljas på villkor som — i fråga om räntenivå, löptid, återbetalningsbestämmelser och begärda säkerheter — är mer gynnsamma än de lån som företagen kan få på finansmarknaden eller genom finansieringsinstitut. I enlighet med sin dåvarande generella ståndpunkt i fråga om allmänna stödsystem begärde kommissionen att Frankrike, i enlighet med villkoren i artikel 93.3 i Romfördraget, skulle redogöra för tillämpliga sektorsprogram eller, i avsaknad av sådana, större konkreta projekt.

I det aktuella fallet har Frankrike beviljat CDRA följande lån: Den 17 juli 1978 ett vanligt lån på 300 miljoner franska franc som delvis omvandlades till vinstandelslån i juni 1981 och fullständigt i mars 1983; den 7 april 1981 ett vinstandelslån på 60 miljoner franska franc, i fråga om vilket villkoren för återbetalning ändrades i mars 1983; den 23 mars 1982 ett vinstandelslån på 46 miljoner franska franc, i fråga om vilket villkoren för återbetalning ändrades i mars 1983; den 14 oktober 1982 två vinstandelslån på 96 respektive 57,5 miljoner franska franc; den 21 augusti 1986 ett vinstandelslån på 8 miljoner franska franc. I maj 1990 och i juni 1992 förlängdes löptiden på dessa lån och villkoren för återbetalning ändrades på nytt till företagets fördel.

Det bör påpekas att det sjätte lånet på 8 miljoner franska franc som beviljades 1986 inte uppnår tröskeln för anmälningsplikt och av detta skäl kan betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med kommissionens beslut om ordningen för ESF-lån. De fem föregående lånen däremot borde ha anmälts på förhand. Deras förenlighet med den gemensamma marknaden bör därför bedömas på grundval av artikel 92 i fördraget.

Kommissionen har beräknat hur stor andel stöd som döljs i de fem lånen och ändringarna av dessa. Kommissionen konstaterar att skillnaden mellan den ränta som CDRA faktiskt betalar och den summa som borde ha betalats på grundval av den referensräntenivå som tillämpas på gemenskapens beräkningar av motsvarande nettobidrag och som gällde vid tidpunkten för beviljandet av de berörda lånen uppgår till 561 miljoner franska franc fram till avtalet med CDRA:s fordringsägare 1993. Kommissionens beräkningar i detta avseende har överlämnats till Frankrike, som bekräftat att beloppet är korrekt. I detta belopp på 561 miljoner franska franc ingår bland CDRA:s skulder 1993 en summa på 136 miljoner franska franc. Eftersom denna skuld har avskrivits till följd av det avtal med fordringsägarna som redan godkänts av kommissionen uppgår det stödbelopp som CDRA faktiskt mottagit genom de fem berörda lånen till 425 miljoner franska franc.

V

Pappersmassa omfattas av handelsutbyte mellan medlemsstaterna och EES-länderna och det föreligger konkurrens mellan producenterna. Inom ramen för förfarandet har Frankrike ansett att stödet till CDRA inte påverkat konkurrensen nämnvärt och att det berörda stödet föregått ikraftträdandet av EES-avtalet. Frankrike har hävdat att världsmarknaden för pappersmassa huvudsakligen utgörs av två produkter: blekt kraftpappersmassa från barrträd och blekt kraftpappersmassa från lövträd. Enligt Frankrike köper alla papperstillverkare olika barrträdsmassor respektive lövträdsmassor som sedan blandas och bearbetas med avseende på papperskvalitet och inköpspris. Att byta ut lövträdsmassa mot barrträdsmassa är mycket sällsynt. I fråga om lövträdsmassa finns möjligheten att byta eukalyptusmassa mot pappersmassa producerad av CDRA. I fråga om pappersmassa från barrträd kan det i viss omfattning förekomma utbyte av pappersmassa från skandinaviska barrträd, pappersmassa producerad av CDRA eller pappersmassa importerad från tredje land (från barrträd som förekommer söderut). Produktion av blekt kraftpappersmassa från barrträd inom gemenskapen i dess sammansättning den 31 december 1994 skedde enbart hos CDRA. Sådan pappersmassa utgör idag nära 2/3 av CDRA:s försäljning och torde i framtiden uppgå till 3/4. Dessutom framhöll Frankrike att medan gemenskapsproduktionen är på cirka 5,5 miljoner ton importeras 10 miljoner ton, varav 2 miljoner ton från Sverige och 1 miljon ton från Finland. Frankrike underströk också att det berörda stödet hade beviljats före EES-avtalets ikraftträdande.

Kommissionen kan instämma i den beskrivning av pappersmassemarknaden som Frankrike lämnat inom ramen för detta förfarande. Kommissionen anser dock att denna beskrivning inte på något vis påverkar dess ursprungliga bedömning, enligt vilken en viss konkurrens förekommer inom sektorn, utan att det därför är nödvändigt att undersöka situationen i de nya medlemsstaterna och EES-länderna. Frankrike har i sin skrivelse av den 9 november 1993 i själva verket konstaterat att det på Iberiska halvön finns fem producenter av blekt kraftpappersmassa som framställs av korta eukalyptusfibrer med en sammanlagd kapacitet på 1 535 000 ton och vars marknad är densamma som för producenterna i Saint-Gaudens. Detta faktum har inte förnekats inom ramen för förfarandet.

(1) *Tredje rapporten om konkurrenspolitiken*, nr 113/114.

Eftersom statligt stöd förstärker vissa företags position i förhållande till andra konkurrerande företag inom gemenskapen bör det anses påverka konkurrensen med dessa företag.

Mot bakgrund av föregående påverkar det stöd som Frankrike beviljat CDRA handelsutbytet mellan medlemsstaterna och snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen i enlighet med artikel 92.1 i fördraget genom att gynna det berörda företaget.

I artikel 92.1 anges principen för stödåtgärders oförenlighet med den gemensamma marknaden genom att vissa kriterier fastställs.

De undantag från denna princip som anges i 92.2 i fördraget är inte tillämpliga i det aktuella fallet med hänsyn till arten av och målen för det berörda stödet och de har för övrigt inte åberopats av Frankrike.

VI

1. I artikel 92.3 i fördraget anges vilka stödåtgärder som kan anses vara förenliga med den gemensamma marknaden. Förenlighet med fördraget bör avse gemenskapsnivå och inte endast en enskild medlemsstat. I syfte att bibehålla en väl fungerande gemensam marknad och beakta de principer som anges i artikel 3 g i fördraget bör de undantag till principen i artikel 92.1 i fördraget som anges i artikel 92.3 tolkas restriktivt vid granskningen av enskilda medlemsstaters stödordning eller stödåtgärder.

   Särskilt bör undantag beviljas endast om kommissionen konstaterar att de fria marknadskrafterna i avsaknad av stöd inte skulle räcka för att stimulera eventuella stödmottagare att anta en strategi som gör det möjligt att uppnå de eftersträvade målen.

   Att tillämpa undantag i fall som inte bidrar till att sådana mål uppnås eller i fråga om vilka stöd inte är nödvändigt för att dessa mål skall kunna uppnås, innebär att industrier eller företag i vissa medlemsstater får oberättigade fördelar varvid deras finansiella position förstärks, vilket kan påverka villkoren för handelsutbytet mellan medlemsstaterna och snedvrida konkurrensen, utan att detta på något sätt motiveras av det gemensamma intresse som åberopas i artikel 92.3.

2. Vad gäller det undantag som avses i artikel 92.3 a om stöd avsett att gynna den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller i vilka stor arbetslöshet råder kan det konstateras att regionerna Haute Garonne och Bouches du Rhône, där CDRA:s fabriker finns, inte uppvisar de kännetecken som avses i det undantaget.

3. Vad gäller de undantag som avses i artikel 92.3 b bör det noteras att det berörda stödet inte är avsett att främja genomförandet av ett projekt som är betydelsefullt för det gemensamma europeiska intresset och inte heller att avhjälpa en allvarlig störning i Frankrikes ekonomi; Frankrike har för övrigt inte heller framfört något argument som talar för en eventuell tillämpning av dessa undantag.

4. Vad gäller de undantag som avses i artikel 92.3 c till förmån för stöd avsett att underlätta utvecklingen av vissa verksamheter eller vissa ekonomiska regioner, om de inte förändrar villkoren för handelsutbytet i en utsträckning som strider mot det gemensamma intresset, kan det noteras att anläggningarna i Saint-Gaudens och Tarascon är belägna i områden där investeringsstöd får beviljas med tillämpning av det regionala undantag som angivits ovan. Mellan den 21 december 1978 och den 11 augusti 1982 uppgick nivån på beviljat stöd till 20 % netto i Tarascon och till 30 % i Saint-Gaudens. Efter den 11 augusti 1982 tillämpas ordningen för bidrag till regionalförvaltning, vilket innebär en bruttonivå på 17 % för de båda orterna.

5. *Lånen*

   Inom ramen för förfarandet har kommissionen informerats om beloppen på och arten av de investeringar som finansierats med de lån som efterhand beviljats CDRA fram till fordringsägarnas avtal 1993.

   Det första lånet på 300 miljoner franska franc beviljades 1978 och ändrades 1981 och 1983, och det andra lånet på 60 miljoner franska franc, som beviljades 1981 och ändrades 1983, gjorde det möjligt att finansiera ett stort investeringsprogram på 849 miljoner franska franc som bl.a. gjorde det möjligt att öka produktionskapaciteten i fabriken i Tarascon från 90 000 till 200 000 ton per år. Med beaktande av villkoren för dessa lån liksom tillämpliga tak vid den tidpunkten drar kommissionen slutsatsen att det stöd som ingår i dessa lån samt de två första ändringarna av dessa i huvudsak understiger den stödnivå som kommissionen hade beslutat tillåta i de berörda områdena, eftersom inget annat stöd beviljats till de berörda investeringarna.

   De tre vinstandelslånen på ett sammanlagt belopp av 199,5 miljoner franska franc beviljades 1982 inom ramen för en första finansiell omstrukturering av CDRA. Den plan som fastställdes i augusti 1982 innehöll ett bidrag från aktieägarna i form av en eftergift av fordringar och omvandling till kapital på 190 miljoner franska franc, tillfört nytt kapital på 183,5 miljoner franska franc, eftergift av fordringar från de finansierande bankerna på 50 miljoner franska franc, nya krediter på 88 miljoner franska franc och en gynnsam omskrivning av finansieringsvillkoren för ett kreditbelopp på 142 miljoner franska franc. Kommissionen noterar att planen påminner om den som fastställdes 1993 och som inte blev föremål för invändningar från kommissionens sida.

Kommissionen noterar också att betydande investeringar i de båda fabrikerna beslutades 1982 i syfte att öka CDRA:s avkastning, mot bakgrund av de kännbara problem som företaget fortlöpande haft under de svackor som kännetecknar pappersmassaindustrin. Dessa investeringar i Saint-Gaudens och Tarascon, där inget annat stöd beviljats, uppgick till 808 miljoner franska franc. Kommissionen noterar att stödet, i form av de tre vinstandelslån som beviljades CDRA 1982, understeg den stödnivå som hade kunnat beviljas med tillämpning av det regionala undantaget.

I maj 1990 och juni 1992 reglerades fem lån på följande sätt: deras löptid förlängdes med totalt tre år, amorteringarna av kapitalet, som skulle infalla 1991, 1992 och 1993, flyttades fram till den sista förfallodagen, de betalningar som förföll 1990, 1991, 1992 och 1993 i fråga om uppskjutna räntor flyttades fram till de två åren efter de sista förfallodagarna, den fasta räntan som förföll mellan den 1 mars och den 31 december 1990 sänktes med 0,1 % och endast denna procentandel förföll under perioden; avtalsräntan fastställdes på nytt från och med den 1 januari 1991. Dessa ändringar innebar ett nytt stöd som kan beräknas till 16,7 miljoner franska franc. Kommissionen noterar att CDRA under perioden 1990 – 1992 investerade 440 miljoner franska franc, att det i fråga om dessa investeringar inte beviljades något annat stöd och att det stöd som därmed beviljades CDRA under perioden 1990 – 1992 understiger den stödnivå som hade kunnat beviljas med tillämpning av det regionala undantaget.

Kommissionen har kontrollerat att det stöd som ingår i de fem lån som beviljats CDRA och ändringarna av dessa inte överstiger tillämpliga tak för regionalstöd till Tarascon och Saint-Gaudens. Visserligen har ordningen för lån från ESF en allmän inriktning, dvs. tillämpningen av denna ordning begränsas inte enbart till regioner som är berättigade till stöd för regionala ändamål. Enligt principerna för samordning av regionalstöd får allmänt stöd som omfattar hela det nationella territoriet inte beviljas i form av stöd till regional utveckling (1). Samtidigt som kommissionen beslutar om sådant stöds förenlighet i ett konkret anmält fall bör den dock beakta såväl stödets regionala effekter som sektorseffekterna. Enligt domstolens rättspraxis kan den omständigheten att stöd beviljas på grundval av ett beslut i ett enskilt fall inte utesluta dess egenskap av regionalstöd (dom av den 14 september 1994, målen C-278, 279, 280/92, Hytasa punkt 49).

(1) EGT nr C 31, 3.2.1979, s. 9.

Kommissionen bedömer ett sådant stöd med utgångspunkt från följande två kriterier: för det första i vilken utsträckning det bidrar till den regionala utvecklingen med iakttagande av taket för regionalstöd, och för det andra stödets konsekvenser för den berörda sektorn, med beaktande av kännetecknen för denna.

Vad gäller det första kriteriet kan det konstateras att det berörda investeringsstödet har tagit hänsyn till tillämpliga tak för regionalstöd till Saint-Gaudens och Tarascon. Vad gäller detta stöds bidrag till den regionala utvecklingen noterar kommissionen att CDRA tack vare det berörda stödet har blivit ett företag som förfogar över modern industriutrustning och är i stånd att motsvara högsta tänkbara kvalitetskrav. Dess produktionskapacitet ligger på en nivå som torde vara konkurrenskraftig. Visserligen hotade krisen under åren 1991 – 1994 CDRA:s existens och ett avtal med fordringsägarna var nödvändigt för att undvika konkurs. Det bör dock också konstateras att denna kris var ovanligt lång och allvarlig och att CDRA gick med vinst först under andra halvåret 1994. Kommissionen inser att stöd i form av lån var oumbärligt för att nuvarande nivå i CDRA:s båda fabriker skulle kunna uppnås.

Vad gäller detta stöds sektoriella effekter hänvisar kommissionen till analysen i kapitel V, särskilt till den omständigheten att gemenskapen är nettoimportör av pappersmassa. Marknaden för pappersmassa är världsomspännande och utpräglat cyklisk. Endast de gemenskapsproducenter som har en modern, konkurrenskraftig och högpresterande produktionsapparat har haft möjlighet att övervinna konjunktursvårigheterna. Gemenskapen med tolv medlemsstater var nettoimportör av pappersmassa eftersom gemenskapsproduktionen är betydligt lägre än efterfrågan. Ur gemenskapssynpunkt utgörs sektorns problem därför inte av överkapacitet utan av pappersmassaindustrins bristande konkurrensförmåga. Flera pappersmassafabriker som inte drivit anpassningen tillräckligt långt har lagts ner. Dessa nedläggningar har haft mycket negativa effekter på skogsavverkningen. I detta sammanhang noterar kommissionen att CDRA får sina leveranser huvudsakligen från de täta skogarna i sydöstra Frankrike där risken för skogsbränder är stor på grund av klimatförhållandena och ett föga tillfredställande underhåll av bestånden. Kommissionen inser att avsaknad av den avverkning som CDRA:s båda fabriker står för väsentligt skulle ha förvärrat dessa skogsområdens förfall och följaktligen ökat risken för skogsbränder samtidigt som det skulle haft återverkningar inom regionalförvaltningen, särskilt genom att förstärka problemet med avfolkningen.

Vid sin bedömning av det berörda stödets förenlighet har kommissionen beaktat de synpunkter som inom ramen för förfarandet lagts fram av ett företag som producerar pappersmassa av typen "bisulfit". Detta företag kände också av en allvarlig kris, särskilt i början av 80-talet, på grund av ökad internationell konkurrens och allt större begränsningar i samband med miljöskyddshänsyn. Detta företag bekräftade att den nedgång i resultatet som berört framför allt europeiska cellulosaproducenter lett till att flera tyska företag gick i konkurs. Efter hjälp av en aktieägare blev räddningen för detta företag att bygga en fabrik för papperstillverkning. Inget statligt stöd beviljades för att rädda detta företag under den ekonomiskt svåra perioden eller till den betydande investeringen. Företaget gör gällande att beviljandet av statligt stöd till CDRA utgör en allvarlig överträdelse mot principerna om lika konkurrensmöjligheter.

I detta sammanhang bör det noteras att företaget i fråga inte är beläget i ett område som är berättigat till regionalstöd i enlighet med det undantag som anges i artikel 92.3 a och c. Följaktligen finns en väsentlig skillnad mellan situationen för det företaget och för CDRA vad gäller eventuellt stöds förenlighet med den gemensamma marknaden.

På grund av samtliga dessa skäl drar kommissionen slutsatsen att stöden i form av ESF-lån till CDRA i egenskap av substitut för regionalstöd underskrider de gränser som godkänts i fråga om ordningen för regionalstöd i Frankrike och att stödet löst problemen med CDRA:s bristande konkurrensförmåga utan att ändra villkoren för handelsutbytet i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Ur gemenskapssynpunkt är de positiva effekterna av stödet mer betydande än de negativa effekterna på konkurrensen. Kommissionen har därför beslutat att bevilja undantag för detta stöd i enlighet med artikel 92.3 c i fördraget.

6. *Bidraget*

På begäran fick kommissionen inom ramen för förfarandet uppgifter om de investeringar som finansierats med hjälp av det bidrag på 100 miljoner franska franc som beviljades 1993. Det avser å ena sidan miljöskyddsinvesteringar och å andra sidan investeringar i tillgång på trä.

Kommissionen har undersökt dessa investeringar på grundval av gemenskapens ramar för statligt stöd till miljöskydd (1).

Kommissionen noterar att ett belopp på 162,2 miljoner franska franc har investerats för att minska kloranvändningen i Saint-Gaudens. Denna minskning syftar till att minska utsläppen av klorerade organiska ämnen (AOX). Detta uppnåddes genom byggandet av en anläggning för förblekning medelst syre och en andra produktionslinje där klordioxid tillsätts flytande svaveldioxid som köps in. Miljökonsekvenserna för organiska klorföreningar går längre än befintliga normer i Frankrike. Inget annat stöd har beviljats för denna investering.

Ett belopp på 192,25 miljoner franska franc investerades för att minska användningen av gasformigt klor i Tarascon. Detta uppnåddes med hjälp av en annan metod än den i Saint-Gaudens eftersom den baseras på avslutande provtagningar vid massabredningen. De minskade miljökonsekvenserna av AOX ligger högt över befintliga normer i Frankrike. Investeringen i Tarascon beviljades även stöd från l'Agence de Bassin i form av ett bidrag på 15,97 miljoner franska franc och en räntegottgörelse på 3,35 miljoner franska franc.

Kommissionen har konstaterat att dessa investeringar inte medför ökad produktionskapacitet eller lägre driftskostnader. I fråga om båda anläggningarna överstiger tvärtom de tillkommande produktionskostnaderna till följd av investeringarna vida de gjorda besparingarna.

I de tillämpliga gemenskapsbestämmelserna för statligt stöd till miljöskydd anges i punkt 3.2.3.B att stöd till investeringar som gör det möjligt att uppnå ett miljöskydd som är klart högre än det som föreskrivs i tvingade normer får tillåtas, med en högsta nivå på 30 % brutto av de stödberättigande investeringskostnaderna. Samtidigt anges i punkt 3.2.3.C i dessa bestämmelser att investeringsstöd till klart förbättrade resultat på miljöskyddsområdet eller för anpassning till företag i övriga medlemsstater där det finns tvingande normer får berättiga till stöd på samma nivåer och under förutsättning av samma villkor för proportionalitet som de villkor som tillåts i fråga om överskridande av normer enligt punkt 3.2.3.B.

Kommissionen anser att normerna för minskad användning av gasformigt klor i det aktuella fallet motiverar en fullständig tillämpning av den möjlighet som anges i punkt 3.2.3.B i gemenskapens bestämmelser, särskilt mot bakgrund av att produkten är så farlig. Kommissionen anser därför att ett bidrag på 30 % brutto av den berörda investeringskostnaden kan vara motiverat. Med hänsyn till det övriga stöd som beviljats för detta ändamål uppfyller ett belopp på 87 015 000 franska franc av 100 miljoner franska franc villkoren för att anses förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 92.3 c i fördraget.

(1) EGT nr C 72, 10.3.1994, s. 3.

Frankrike framhåller dessutom att en biologisk reningsanläggning har byggts i Saint-Gaudens som även renar stadens avloppsvatten. CDRA:s investeringskostnad uppgår till 85 miljoner franska franc. Företaget har fått stöd från l'Agence de Bassin i form av ett bidrag på 5,92 miljoner franska franc och en räntegottgörelse på 12,68 miljoner franska franc, vilket utgör 21,9 % av investeringen. Med beaktande av Frankrikes argument att den biologiska reningsanläggningen överskrider "sedvanlig" nivå och att avfallet i andra medlemsstater ofta är mer betydande anser kommissionen att stöd med en procentandel på 21,9 % väl motsvarar den miljöförbättring som investeringen åstadkommer och att inget ytterligare stöd är motiverat.

Frankrike framför också att en investering i Tarascon på 24 miljoner franska franc hade beslutats för förbränning av illaluktande gaser. Kontinuerlig förbränning av illaluktande gaser föreskrivs i en länsstyrelseförordning från 1991. Inget annat stöd har beviljats denna investering och den har inte inneburit någon besparing av driftskostnader, tvärtom. Med tillämpning av punkt 3.2.3.A i gemenskapsbestämmelserna får kommissionen godkänna stöd med högst 15 % brutto av kostnaden för investeringar avsedda att motsvara nya tvingande normer. Med beaktande av de uppgifter som Frankrike lämnat anser kommissionen att det är motiverat med ett bidrag på 15 % brutto, dvs. 3,6 miljoner franska franc, till denna investering. Kommissionen godtar dock inte Frankrikes resonemang att ett stöd på 16,76 % skulle vara motiverat mot bakgrund av att investeringsbeslutet fattades enligt de tidigare ramarna som tillät stöd på upp till 15 % netto i fråga om sådana investeringar. Eftersom det handlar om ett illegalt stöd tillämpar kommissionen de bestämmelser som är i kraft vid tidpunkten för sitt beslut.

Slutligen har Frankrike lämnat uppgifter om en investering i Tarascon som syftar till att bromsa uppkomsten av trädamm vid källan. Inget annat stöd har beviljats denna investering. Tidigare har kommissionen godkänt minskad förekomst av trädamm som en av flera komponenter (minskat buller, minskad trafik, minskad förekomst av trädamm) som grund för miljöstöd [1] eftersom det företag som fått stödet varit beläget i ett bostadsområde i en stad som besöks av turister. En investering som inte har något annat syfte än att minska förekomsten av trädamm i ett företag uppfyller inte enligt kommissionens mening de villkor som berättigar till stöd enligt ramarna om inte andra särskilda omständigheter föreligger; de uppgifter som Frankrike lämnat gör det inte möjligt att finna sådana omständigheter. Dessutom är kommissionen av den åsikten att det är företaget självt som främst gagnas av minskad förekomst av trädamm. Kommissionen delar därför inte Frankrikes åsikt att investeringen inte skulle ha någon ekonomiskt gynnsam effekt för CDRA.

Sammanfattningsvis anser kommissionen att bidragen på 87 015 miljoner franska franc och 3,6 miljoner franska franc är välgrundade i enlighet med gemenskapens ramar för statligt stöd till miljöskydd.

Kommissionen har inte funnit någon redogörelse för ett belopp på 9 385 000 franska franc av det bidrag på 100 miljoner franska franc som beviljades CDRA 1993 och 1994.

Inom ramen för förfarandet har Frankrike besvarat kommissionens frågor vad gäller effekten, på verksamheter i tidigare produktionsled, av investeringar som CDRA gjort för att skapa ytterligare skogskapacitet i Saint-Gaudens. Frankrike har framför allt gjort gällande att en investering på 45,8 miljoner franska franc har genomförts för att möjliggöra lagring av ytterligare 100 000 m^3 timmer, främst i skogsägarnas och skogsbolagens intresse. Kommissionen noterar i detta sammanhang att ett stöd till skogsbrukssektorn, inom de begränsningar som fastställs i rådets förordning (EEG) nr 867/90 [2], kan vara berättigat. Men i det aktuella fallet har stödet inte beviljats skogsbrukssektorn utan CDRA, vars verksamhet sker efter det första stadiet av förädling av skogsprodukter. I en skrivelse av den 30 mars 1995 har kommissionen meddelat sina preliminära slutsatser inom ramen för detta förfarande till Frankrike och bedömer att den investering som möjliggör ytterligare lagring av timmer inte förefaller uppfylla villkoren för stöd till miljöskydd. Kommissionen noterar att Frankrikes svar av den 14 september 1995 inte tillför några nya uppgifter i detta avseende. Stödet uppfyller således inte de villkor som krävs för att åtnjuta något av de undantag som fastställs i artikel 92.3 i fördraget.

VII

Eftersom Frankrike inte anmälde det berörda stödet innan det beviljades eller ändrades i enlighet med artikel 93.3 i fördraget har det inte varit möjligt för kommissionen att yttra sig över dessa åtgärder före genomförandet. Enligt gemenskapsrätten har detta stöd därför varit olagligt från och med beviljandet. Den situationen som uppkommer till följd av denna underlåtenhet är desto allvarligare eftersom stödet redan utbetalats till stödmottagaren. I det aktuella fallet anses en del av stödet vara oförenligt med den gemensamma marknaden.

[1] EGT nr C 271, 29.9.1994, s. 17.

[2] EGT nr L 91, 6.4.1990, s. 7.

I fråga om stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden har kommissionen, med tillämpning av den möjlighet som den fått av domstolen, beslutat att kräva av medlemsstaterna att dessa begär återbetalning av sådant stöd som beviljats olagligt. Den ekonomiska effekten av det berörda stödet skall upphävas; följaktligen skall stödets återbetalningsbelopp belastas med ränta från och med tidpunkten för utbetalning till mottagaren eller ändring av stödet, enligt en räntenivå som motsvarar grunden för den referensränta som tillämpas vid gemenskapens beräkning av motsvarande nettobidrag enligt stödordningarna och som gäller vid tidpunkten för utbetalning eller ändring av det berörda stödet. År 1994, det år då den andra delen av bidraget på 100 miljoner franska franc utbetalades, uppgick referensräntan till 8,93 %.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Det stöd som 1978, 1981 och 1982 beviljades företaget Cellulose du Rhône et de l'Aquitaine (CDRA) i form av lån på ett sammanlagt belopp av 559,5 miljoner franska franc och de ändringar av dessa lån som företagits 1981, 1983, 1990 och 1992 är olagliga eftersom de beviljats i strid mot bestämmelserna i artikel 93.3 i fördraget. Detta stöd skall dock anses vara förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 92.3 c i fördraget.

2. Ett stöd på 100 miljoner franska franc som 1993 beviljades i form av ett bidrag är också olagligt eftersom det också beviljats i strid mot bestämmelserna i artikel 93.3 i fördraget. Detta stöd, till ett belopp på 90 615 000 franska franc, är förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med artikel 92.3 c.

Artikel 2

Av det bidrag på 100 miljoner franska franc som avses i artikel 1.2 är ett belopp på 9 385 000 franska franc oförenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 92.1 i fördraget.

Artikel 3

Frankrike skall återta det stöd på 9 385 000 franska franc som avses i artikel 2 och kräva återbetalning av detta inom två månader från och med delgivningen av detta beslut. Detta belopp skall belastas med ränta på 8,93 % från och med den tidpunkt då stödet utbetalades till mottagaren.

Artikel 4

Frankrike skall inon två månader från och med delgivningen av detta beslut informera kommissionen om de åtgärder som landet vidtagit för att följa beslutet.

Artikel 5

Detta beslut riktar sig till Franska republiken.

Utfärdat i Bryssel den 21 februari 1996.

På kommissionens vägnar

Karel VAN MIERT

Ledamot av kommissionen